

Sông Hương Núi Ngự Xứ Huế

Tôn Thất Tùng

Nước Việt Nam kéo dài từ Ải Nam Quan đến Mũi Cà Mau hình cong như chữ S, được chia thành ba miền Nam, Trung, Bắc. Sài Gòn là thủ đô miền Nam, Huế là thủ đô miền Trung, Hà Nội là thủ đô miền Bắc. Về diện tích lãnh thổ thì Nam và Bắc đều lớn, miền Trung thì nhỏ vì đoạn giữa của giải đất quá hẹp. Hàng năm thường bị lũ lụt nhiều lần vào mùa Đông nên người dân miền Trung quá thiếu thốn trong đời sống. Nhưng vùng đất Huế thì nhờ phong cảnh thơ mộng, nên đã quyến rũ nhiều du khách đến tham quan, vì vậy đã giúp cho đời sống của người dân xứ Huế.

Chính nhờ phong cảnh thiên nhiên của Huế êm dịu nên lúc Pháp chiếm nước Việt thì các quan chức Pháp của Tòa Khâm Sứ Huế đã xuất bản Tập San BULLETIN DES AMIS DU VIEUX HUE viết nhiều bài ca ngợi khung cảnh của Kinh Đô Huế rồi đến tháng 12 năm 1993 Liên Hiệp Quốc đã công nhận "Huế là di sản văn hóa của thế giới".

Để độc giả ở hải ngoại hình dung được nét đẹp yêu kiều của Huế, hôm nay kẻ viết bài này xin tường thuật những vẻ đẹp của sông Hương Giang, núi Ngự Bình như thi sĩ Bùi Giáng đã phát biểu bằng hai câu thơ:

"Dạ thừa xứ Huế bây giờ,
Vẫn còn Núi Ngự bên bờ Sông Hương"

Nói cho đúng thì nước Việt Nam có đến 3 con sông mang tên: sông Cửu Long, sông Hồng Hà, và sông Hương. Nếu so sánh bề dài, chiều sâu, bề ngang thì sông Hương thua Cửu Long và

Hồng Hà quá xa, cũng như núi Ngự, đâu có cao to hùng vĩ như những ngọn núi khác trong đất nước của mình. Nhưng núi Ngự cũng như sông Hương đã thu hút nhiều người dân xứ Huế và du khách xa đến tham quan:

1. SÔNG HƯƠNG:

Tuy nhỏ bé hơn sông Cửu Long, sông Hồng nhưng nói về cái êm ả, trong xanh thơ mộng thì Hương Giang đã vượt xa anh chị. Giòng sông xanh biếc, lai láng vô biên đã lôi cuốn hồn thơ

của tao nhân mặc khách. Đưa họ vào cảnh gió trăng của khung trời tĩnh lặng, hướng dẫn du khách đến những kỷ niệm êm đềm. Chính vì cảm được vẻ đẹp, nét duyên dáng của dòng sông xanh mà vua Thiệu Trị đã sáng tác bài thơ "Hương Giang Hiếu Phiếm" và xếp Hương Giang vào loại thắng cảnh.

Những du khách ngồi trên chiếc thuyền nhỏ lênh đênh trên sông Hương vào buổi sáng mùa Xuân mới thấy được nét đẹp huyền ảo của sông Hương qua hai câu thơ của vua Thiệu Trị:

"Sóng lặng nước Xuân sắc lồng khói,
Thuyền xuôi gió sớm gợi tim lòng"

Sông Hương là một tập hợp của hàng trăm con suối nhỏ phát xuất từ dãy Trường Sơn hùng vĩ trùng điệp theo nhau chảy xuôi rồi hợp lại thành một giòng, uốn lượn quanh co giữa vùng rừng núi bạt ngàn từ hướng Nam đổi về hướng Đông, lững lờ vượt ngang kinh thành Huế. Tên cũ của sông Hương là sông Lô Dung nhưng sau đổi thành sông Hương là vì nguyên do thượng nguồn sông này có một giòng cỏ xanh tên gọi là Thạch Xương Bồ, cứ mỗi khi đi ngang đám cỏ Thạch Xương Bồ ai cũng ngửi thấy mùi hoa thơm ngát nên người ta đề nghị với vua Thiệu Trị đổi tên Lô Dung thành Hương Giang.

Sau khi Pháp đến chiếm Việt Nam và đã làm xong cầu Trường Tiền 6 Vây 12 nhịp, cầu sơn màu trắng bạc. Vào những ngày trời nắng, các cô gái Huế học sinh đi trên cầu với chiếc áo dài màu tím hoa Sim, màu trắng tinh khiết dưới chiếc nón bài thơ xinh xắn, trông vô cùng dễ thương. Buổi chiều đò chèo giữa sông Hương Giang, bên bờ thì có những chàng trai ngồi câu cá trước bến Vân Lâu mà cụ Ứng Bình Thúc Giạ đã làm mấy câu thơ:

“Chiều chiều trước bến Vân Lâu,
Ai ngồi ai câu, ai sấu ai thăm?
Ai thương ai cảm ai nhớ ai trông?
Thuyền ai thấp thoáng bên sông?
Đưa câu mái đẩy, chạnh lòng nước non!”

2. NÚI NGỰ BÌNH:

Từ khi dời Phủ từ làng Kim Long xuống Phú Xuân và xây dựng Kinh Đô tại Phú Xuân, công Ngộ Môn hướng về phương Nam, cách khoảng năm cây số thì có một hòn núi đỉnh bằng giống

như bức Bình Phong chận gió tên là núi Bằng Sơn. Từ chân núi lên đỉnh, các Chứa cho trồng cây thông, quanh năm rất xanh tốt, giống như con Phượng Hoàng đang dùng cánh che chở cho Đế Thành, lúc nào cũng nghe tiếng "Thông reo Đỉnh Ngự". Núi không cao và đường từ dưới lên đỉnh không cheo leo gập ghềnh nên cũng là nơi dập diu lui tới của những tài tử giai nhân. Đứng trên đỉnh núi Ngự lắng nghe tiếng thông reo, phóng tầm mắt nhìn xuống Kinh Thành ẩn hiện, nhìn giòng nước xanh của sông Hương.

Nét đẹp của núi Ngự không phải là về mặt phong thủy che chở cho Kinh Thành Huế mà vì nó gần gũi với người dân Huế, núi Ngự trở thành như một cái đài có những bậc cấp nhân tạo để giúp cho họ đi lên dễ dàng, không mệt nhọc nhờ bóng thông che ánh nắng mặt trời. Sau ngày 30-4-1975 những cây thông trên núi Ngự Bình đã bị chính quyền xã An Cựu chặt hết nhưng mấy năm sau này thì những cây thông nhỏ đã sống lên như cũ.

Từ xa nhìn thấy màu xanh, đến gần thì đã nghe tiếng thông reo réo rất. Nét văn hóa cổ đô đã trở lại vào những ngày Tết Nguyên Đán. Cái sinh khí đã trở lại, hứa hẹn cho Huế một tương lai sáng lạng. Hy vọng chính quyền địa phương cũng biết núi Ngự Bình là nơi tụ hội của khách du lịch để tránh việc đốn những cây thông trên đỉnh núi, làm mất vẻ đẹp của núi Ngự Bình.

Vì các vua chúa đều du ngoạn lên đỉnh núi, nên núi Bằng Sơn đã được Vua đổi tên thành núi Ngự Bình.

